

Historiallinen matka Pitkänsillankadulla

PITKÄNSILLANKATU 1813-1970

Närvilän kylästä Kokkolan kaupunkiin
Hagströmin kulmalta Länsi Puistoon

Kauppaa – Kauppiaita - Rakennuksia

Kokkola

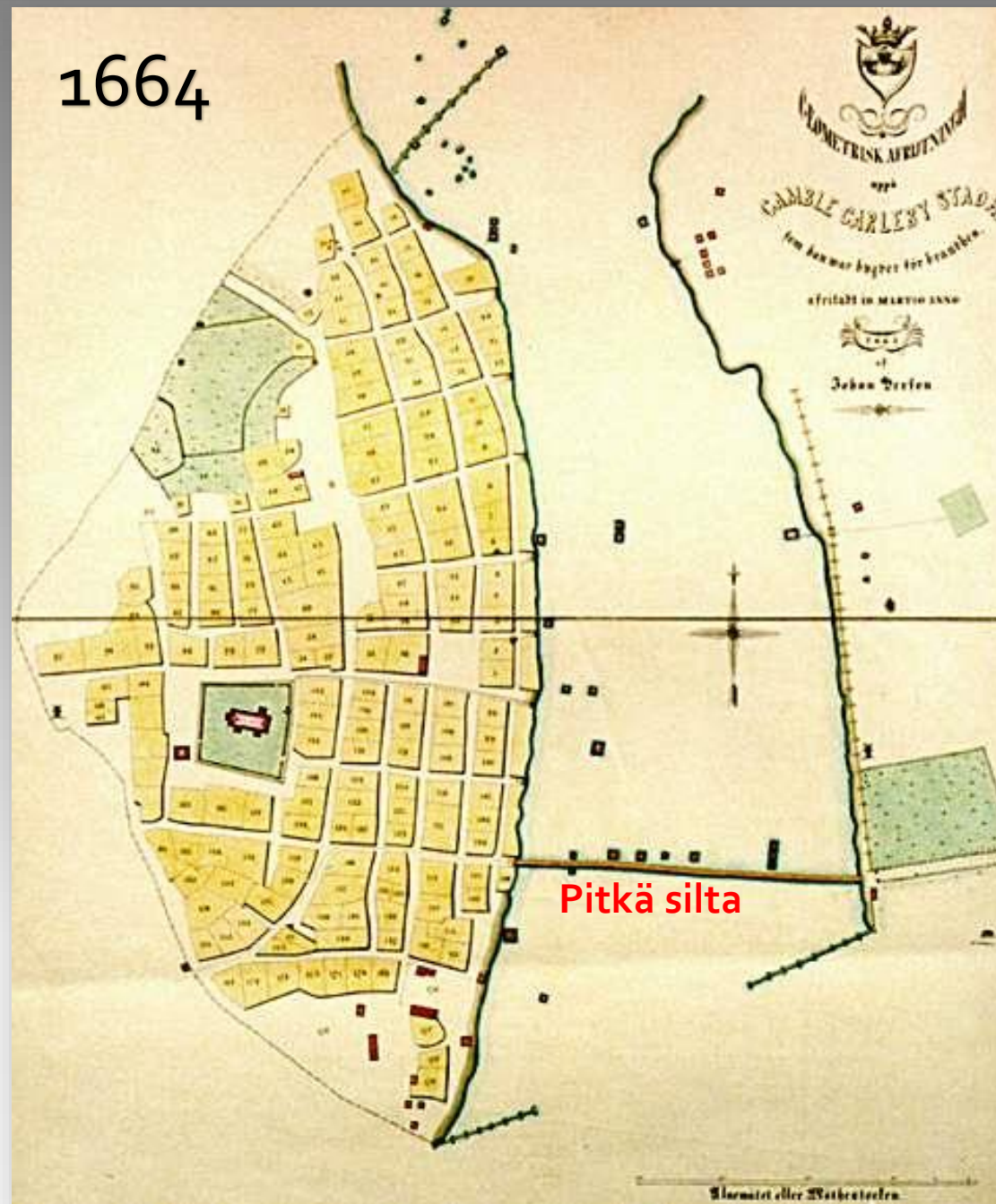
Lars-Eric Thylin / 2020

Kaupunginsuunnitelma

Kehittyvä kaupunki

Kun Kokkolan kaupunkia perustettiin v.1620 Ristirannan kylään, piirrettiin kaupunginrajaa keskelle Sunttia ja Närvilän kylään kuuluva Hakalahti jäi rajan ulkopuolelle.

Hakalahtea liitettiin kaupunkiin vuonna 1931 ja Kaarlelan maalaiskunta vuonna 1977.

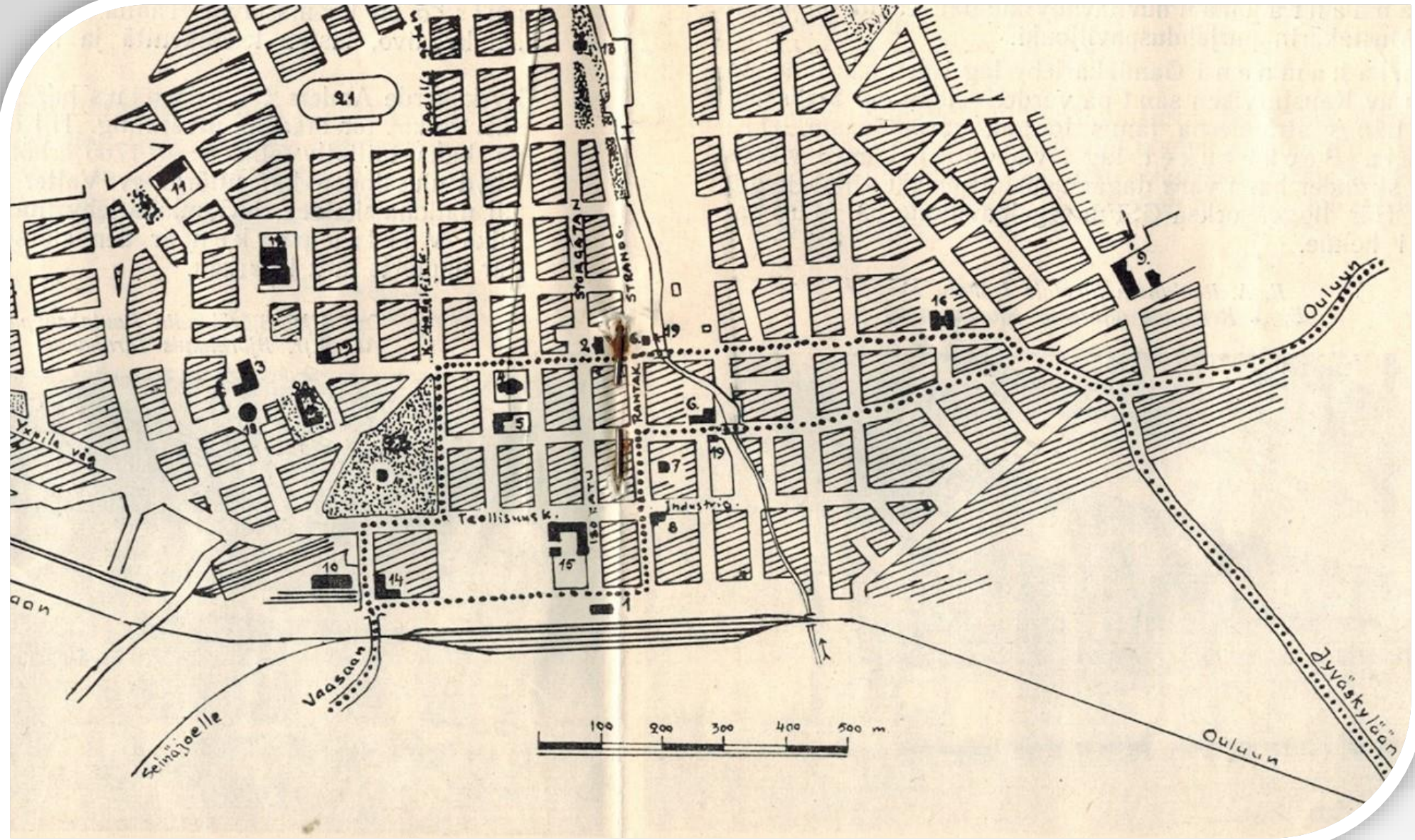
1950

Kokkolan läpi kulkeva liikenne

**Ennen
ohikulkuteiden
aikaa**

Liikenne kaupungin
läpi kulki piste-
viivojen kautta.

Vaasasta Rautatie-
sillan yli pitkin
Rautatienkatua
Rantakadulle ja
Pitkänsillankadun
kautta Hagströmin
kulmalle kohti Oulua
ja Jyväskylää.

1896

Järvenpää kirkko

PITKÄNSILLANKATU
SUNTTI
HAKALAHTI

Hakalahtea ei huomioitu
kaupunginsuunnitelmissa ennen
liittymistä vuonna 1931

Pitkänsillankatu ja Pitkä silta 1800-luku

Conrad Sovelius 1869

Vaivattomasti ilman venettä

*Hevosella ja kärryllä pääsee maantietä pitkin ja
Pitkän sillan yli suoraan Kokkolan kaupunkiin*

1965

F.Sjövall ja myöhemmin Herkku-Kiilan
ruokakauppa Hagströmin kulmassa

Hagströmin Kulma

Pitkäsillankatu on ollut "Nahkakaupungin" tunnusmerkkinä vuosikymmenet ja vieläkin ovat Hagströmin tehdasrakennukset keskeisiä ja puhutaan "Hagströmin kulmasta".

Myös autokaupalla on ollut keskeinen asema Pitkäsillankadulla. Joka korttelissa on jossain vaiheessa ollut autokauppa.

Samoin ovat elintarvikemyymälät palvelleet asiakkaita joka kulmassa. Alkaen Felix Sjövallin ruokakaupasta Hagströmin kulmassa.

KPO, Pahkala, ÖK, H.Simell, Vahlsberg y.m.

1936

Hagströmin Kulma

**Pitkäsillankatu
alkaa
Hakalahdenkadun
risteyksessä**

Oikealla näkyy Artur
Norrgårdin
piharakennus
(myöh. Atomo)
Taaempana on Onni
Långsvedin talo.

Norrgårdilla oli hevosia ja
lehmiä jotka laidunsivat
"Hagströmin pelloilla"
Ahkera Lempi-piika teki
pitkään työtä tilalla..

1933

A.L.Hagström rakensi talon vuosina 1932-33. Liiketilat alakerrassa ja asuntoja Hagströmin suvulle kahdessa kerroksessa (4 as.)

A.L. Hagström (1876-1962)
Talous- ja teollisuusneuvos,
nahkatehtailija

Hagströmin Kulma

1950-luku

Hagströmin Kulma

Kaksi
ruokakauppaa
samassa
kulmassa

KPO:n
ruokakauppa
Felix Sjövallin
ruokakauppa
Hagström-talon
katutasossa,
138 m²

**Rakennettu
1930-1970**

**Läänin suurin
nahkapukinemyymälä
katutasossa**

**Hagströmin Nahkatehdas
Pitkäsillankatu 1-3**

Edustajamme saapuu..

EI OLE NAHAN
Hagström
VOITTANUTTA

Leo Korpela

Ilmoitamme Teille kohteliaimmin, että edustajamme
saapuu luoksenne _____
Pyydäämme Teitä ystävällisesti tarkistamaan varas-
tonne ja varaamaan tilauksenne hänelle

KUNNIOITTAVASTI OY HAGSTRÖMIN NAHKATEHDAS

Edustajamme tarjoaa Teille:

nahkapukineita ☐

turkkeja ☐

käsineitä ☐

Ennakko:

Kevät ... ☐ Syksy ... ☐

1950-luku

Hagströmin Nahkatehdas Oy 1903-1980

Tehdas työllisti
enimmillään 600
henkilöä 1950-luvulla

Hagström

Hagströmin konttorissa 1929

Olof Hagström
A.L. Hagström
Sven Hagström

Anders Leander Hagström
Nahkatehtailija
1876-1962

1960-luku

Hagströmin
kulma
1960-luvulla

Kaikki
pohjoisliikenne
kulki
Hagströmin
kulman kautta

1950-luku

Chydeniuksen
kansakoulu

K-P
Maanviljelyseura
Norrgård Arthur

Granholm
Tori- ja Hakalahden
katujen kulmassa oli
alueen vedenottopaikka
(vesiposti)

1960-luku

Pitkäsillankatu 2-4

Pitkäsillankadun ja
Hakalahdenkadun
kulmaus.

Liikennemerkki osoittaa
Vaasaan.

Autokeskus Atomo
jossa "Atomo-baari".

Runar Nyströmin liiketalo "Atomo"

Lehdon talo

Pitkäsillankadun ja Hakalahdenkadun kulmaus.

Leo Torp

1964

Pitänsillankatu 4

Autokeskus Atomo
1948-1993

Automyynti ja korjaamo

Toim.joht. Runar Nyström

Lähde: Vanaja Viesti / 1964

Pitkänsillankatu 8

Onni
Långsvedin talo

Hakalax Pub

Chydeniuksen
koulu

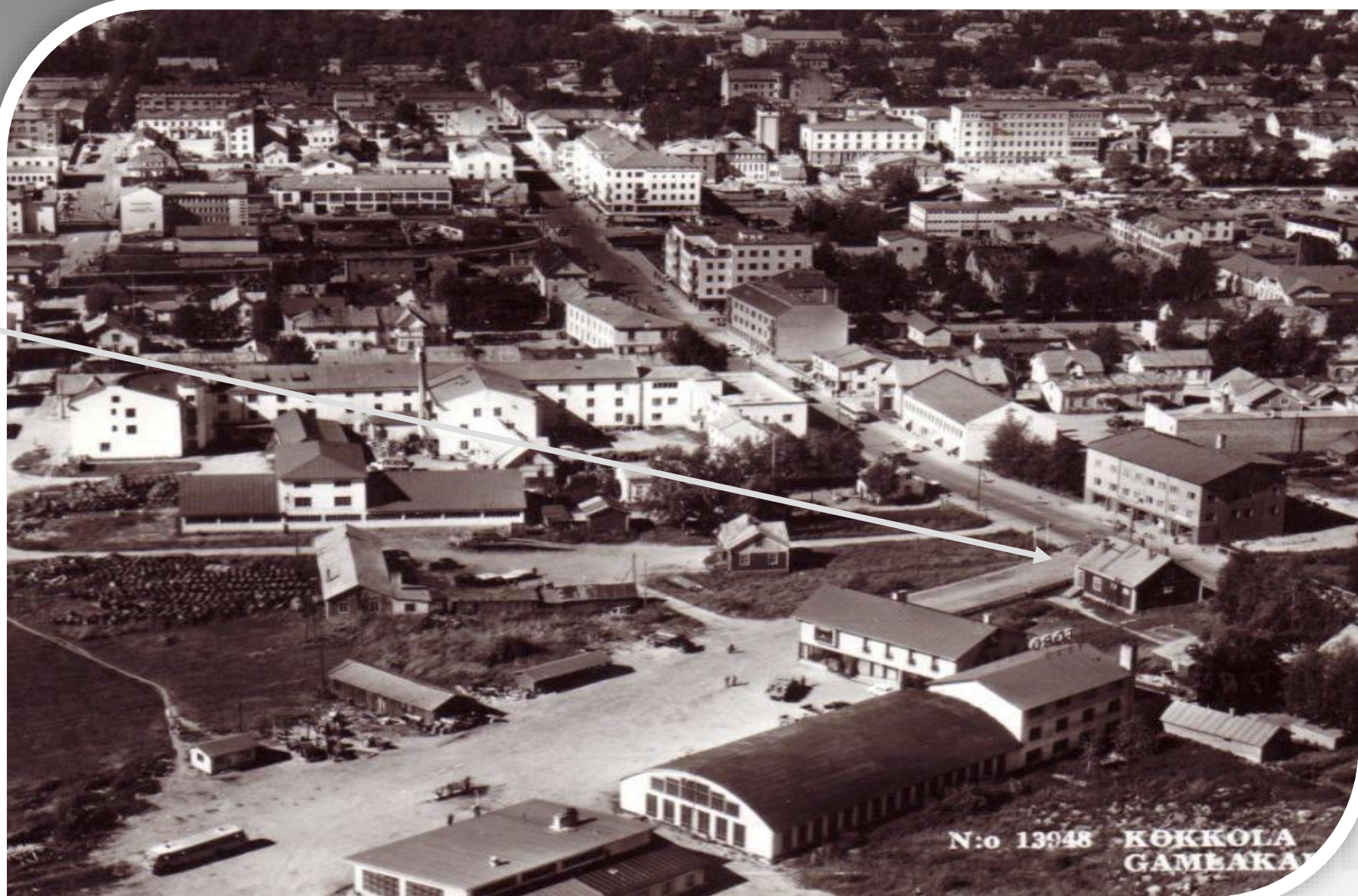

Leo Torppa

1945-1992

KePa Keskipojanmaan Auto (Runar Boijer)

Poliisiputka oikealla
Myöhemmin Kepan Esso

1960-luku

Pitkänsillankatu 9

Keskipohjanmaan
Auto

Aikaisempi
Hakalahden
poliisiputka

Kokkolan
Kivihion Oy
(1921) toimi
viereisellä tontilla

Leo Torppa

1970-luku

Runar Boijer
1902-1970

Ford-näyttely Kokkolassa

Keskipojanmaan Auto Ab esitteli viime tiistaina ja keskiviikkona liikkeen pihamaalla kokonaista 150 Fordia — englantilaisia, saksalaisia ja amerikkalaisia henkilö-, farmari- ja pakettiautoja. Näyttelyssä harvinaisen, että autot eivät olleet paikalla vain katseltavina, vaan niistä kiinnostuneiden lisäksi myös vapaasti suorittaa koeajoja. Tilaisuutta käytettiinkin runsaasti hyväksi ja autot olivat ahtaasti myytyjä. Vaikka Fordin myynti jo viime vuonna oli ennätyksellinen näyttää kuluvan vuoden myyntiä ollen kunkauden numeroiden valossa ylittävän senkin. — Kuvassa osa näyttelyautojen komppania "Amerikan rauta", joka koeajossa pyyhkiäsi Närvinen suoralla keveästi 180 km/t.

Autojen luovutuspäivä Kepalla 1970-luvulla./Överlätelse av bilar på Kepa på 1970-talet

Bild: Bilfeber

Hakalahden poliisiputka Pitkäsillankadulla
1928 / kieltoaikoja

Myöhemmin KePa:n Esso-asema

Kirjoittajan isoisä Wiktor Thylin
toinen oikealta

1950-luku

Isokangas

Thylin

Poliisiputka

Långsved

Pitkänsillankatu 7-10

1. Leskelä, suutari
2. Perkas
3. Edvin Hagström
4. Union
5. Onni Långsved,
Kokkolan Linja-autoliikenne
6. Keskipohjanmaan
Auto

Pitkäsillankatu 1950-luku

Perkas ab
1937-1960 luku
nahkatuotteita

Mattsonin
hautustoimisto
(Vasemmalla)

Suomen Marjat
kiinteistö

Pahkalan ruokakauppa,
Kemikalio Kempa, Repolan
Tukku (V.Froloff)

ÖK:n ruokakauppa
vastapäässä olevassa
Perkaksen kiinteistössä

Taustalla oikealla Hallmanin
autokauppa ja Kaarlelan
Säästöpankki

Oy Perkas Ab

1937-1960 luku

Nahkatuotteita

Nahkavaatetehdas

Oma muokkaamo Vittsarissa

Helge (Hannes) Hagström
Kunnallisneuvos
1901-1985

1920-luku

Heikki
Huhtamäen
Karamellitehdas
Myöh. "Hellas" Turussa
(nyk. Kallentori)

(1900-1970)

1932-1998

Suomen Marjat Oy
Finska Bär Ab

Carl Hagström
(1903-1967)

• Suomen Marjat 29.8.1949. SA-kuva.

Pitkänsillankatu 17

SCAN – AUTO

1968-2007

Scan-Auton
autokauppa Suomen
Marjat kiinteistössä

1972 muutettiin uusiin
tiloihin Vaasantiellä

Lähde: Kirja "Autokuume"

Pitkäsillankatu 12

Helge Hallmanin autokauppa 1955-1970

Kuva: Autokuume

Bilaffären på Långbrogatan i mitten på 1950-talet.
Autokauppa Pitkäsillankadulla 1950-luvun puolessa välissä.

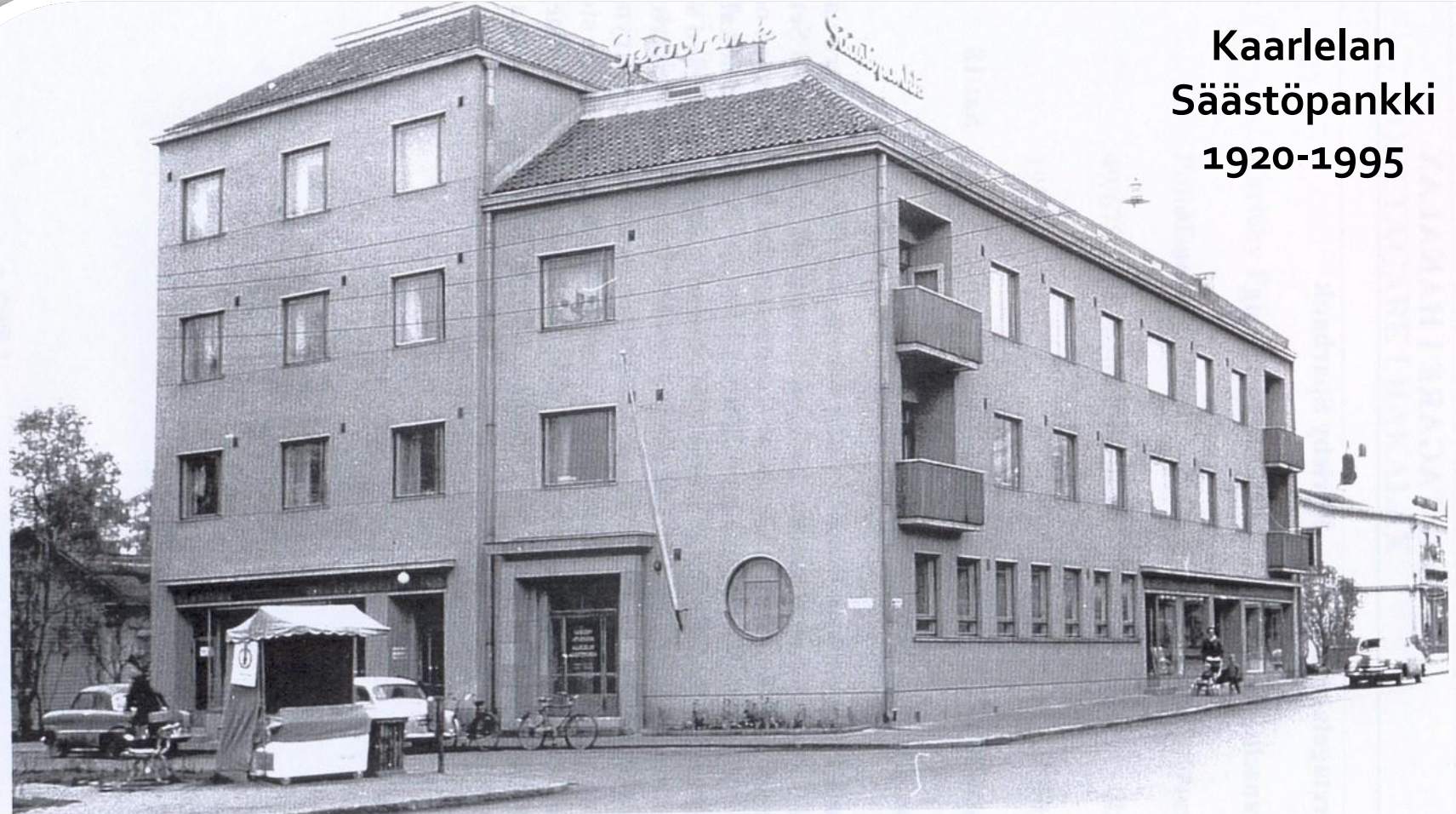

Helge Hallman luovuttaa uuden
Peugeotin Veikko Hakuliselle

Pitkänsillankatu 16 - Kaarlelankatu

Kokkopatsas Karlebyörnen

Nahkateollisuuden
kunniaksi
Essi Renvallin
suunnittelema ja
Heikki Huhtamäen
rahoittama

Jäätelökioski odottaa avaamista

Karleby Sparbank - Kaarlelan Säästöpankki

Kaarlelan
Säästöpankki
1920-1995

Sijaitsee Terassitalon ja Säästöpankin välissä

Kokkola ja Kaarlela liitettiin vuodenvaihteessa 1976/1977

KAARLELAN KUNNANKANSLIA

Maalaiskunnan
kansliamtoimi tässä talossa
vuosina 1972-1977

Kansliassa työskenteli 28
henkilöä

Ankeita ilmeitä
liittymistilaisuudessa
1976/1977

*Vas. Henry Hassel, Ingmar Kåla,
Niilo Ahonen, Pentti Pulakka*

Bror Hagström
Kunnanjohtaja 1971-1976

1933

Finnilän liikeytalo

Pitkäsillankatu 21

*Rakentanut
Johan Finnilä 1933
Suunnitellut
Gunnar Indola*

Kiinteistössä on
vuosien aikana
toiminut monta eri
alojen yritystä

Pitkänsillankatu – Pienten ruokakauppojen pääkatu ennen markettien tuloa

Henry Simellin
lyhyttavara-kauppa
Finnilän liiketalossa
1933-1944

Yrittämistä ja palvelua

Kauppa Ja Kaupantekoa

Haka Rautakauppa Pitkäsillankadulla

Repolan Tukku / V. Froloff, Pitkäsillankatu

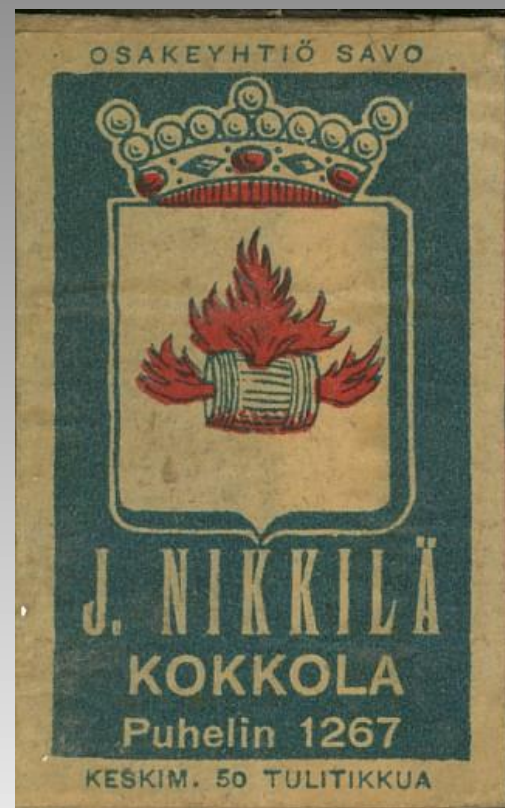
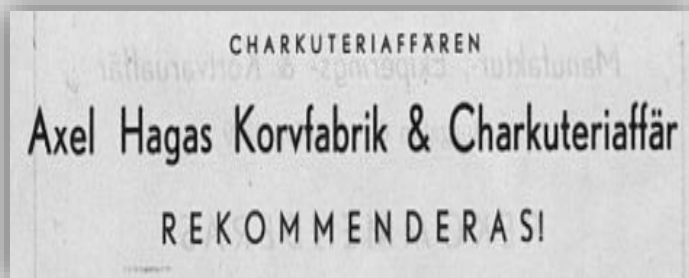
KPO / lihatiski

Granholm & Koll Pitkäsillankadulla

Pitkänsillankatu – Yrittämistä vuosikymmeniä

Terassitalo (1942) – Pitkäsillankatu 18

Näkymä vuodelta 1952

1942

Terassitalo

Kiinteistö
rakennettu
1942
Suunnitellut
K.J.Ahlskog

Nikkilä – Vape – Vahlsberg - Finnilä

Nikkilän kauppa ja Pika-Baari

Tunnettu linja-
autopysäkki lähellä
keskustaa

Täältä kulkivat
ihmiset
maaseudulle

Kokkola-Halsua / V. Karvonen

Keijo Jokinen

1967

Pitkäsillankatu

Kuparitalo
1967

J. Nikkilän talo ja Axel Hagan makkaratehdas oikealla

1967

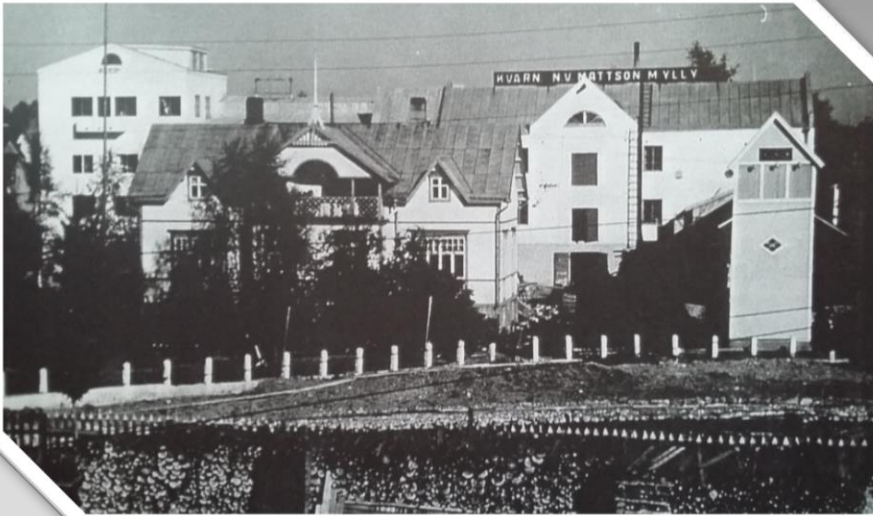
Pitkäsillankatu

Myllytalo
1967

1927

Mattssonin Mylly 1931

Verner Mattsson
(1885-1964)

K-P Maakunta museo / KHRM

Mattssonin vuotaliike, nykyisen Myllytalon paikalla, 1927.

Hudaffär V. Mattsson, där Kvarnhuset finns, 1927.

Pitkänsillankadun asfaltointi 1950

Kokkolan ensimmäinen asfaltoitu katu

Huomioi että varustus ja
koneet suurelta osin
vastaavat tämänpäivän
tekniikkaa

(70 vuoden kehityksen jälkeen)

1939

Grand hotell

Omistajina Bertel Hagström ja
myöhemmin Kaj Hagström

Kiinteistö rakennettu

1939

Suunnitellut

K.J.Ahlskog

Nahkurien kokoontumispaikka jossa pidettiin värikkäitä kokouksia

**Näkymä
kaupunginsalmesta
ja
Pitkänsillankadusta
1950-luvulla**

**Axel Hagan makkaratehdas
Suntin vieressä**

Nikkilä

Vape

Vahlsberg

**Fennia-baari ja kioski TB:n
takana Ristirannankadulla**

Funkis TB trustivapaa benziiniä

Sitkeä rakennus jolle ei
tahdo löytyä uutta
käyttöä..

1934

Kokkolan Autoliike Oy

(Gunnar Andersson y.m.)

1931-1966

Korjaamo Autokauppa Rakennettu 1934

1963

KOP – talo
Rakennetaan
vuonna 1963

Kuva: Peter Slotte/KHRM

Pitkäsillankatu – Ristirannankatu
(nyk. KOP)

Fennia-baari – 1950-luku
(Herbert "Vicki".Nehrenheim)

1941

**KP-TALON
RAKENNUS
TYÖMAA
1941**

Pitkänsillankatu ja "Pitkä Silta"
Carl Donnerin talo oikealla

Pitkäsillankatu 1960-luvulla

1960-luku

Pitäjänsillankatu
1960-luvulla

Pukumies

(Kuva: Leo Torppa)

PITKÄNSILLANKATU

33

Indolan talo

Rakennettu 1937

Suunnitellut

J.G.Indola

PITKÄNSILLANKATU

33

Indolan talo
oikealla

Kjellmanin talo
vasemmalla

Pukumies

1940

Kjellmanin talo

Rakennettu 1940
Suunnitellut
Gunnar Indola

Emil Kjellmanin
kauppa

Rautakauppa HaKa

1960-luku

Pitkäsillankatu
1960-luvulla

Tienviitta:
Vaasa 129 km

(Kuva: Leo Torppa)

Prestin liiketalo

Kanta-apteekki

Diana

Urheilumakasiini

Info Kirjakauppa

Carl Donnerin talo

(Anders Donnerin poika)

Rakennettu nykyiseen
muotoon 1810 Jakob
ja Brita Hongellin
aikana (sisarukset)

Ennen muutosta taloa omisti
Matias Kiemmer

1. Johan Röring (1760)
2. Matts Hongell (naim.
Röringin tytär Margaretan
kanssa)
3. Jakob ja Brita Hongell
(sisarukset/1810)
4. Beata Hongell Gottsman
5. Anders Donner (1850)
6. Carl Donner ja Katarina
Riskä (-1888)
7. Britta Berkeley (Niemi)

Lähde: Kokkolan kaupungin historia
Osa 3

1813

Roosin talo 1813

Anders Roos d.y.
(1785-1842)

Roosin talo Pitkäsillankadulta 1890-luvulla

1862

Pitkäsillankadun ja
Isokadun kulma

Eglé Amalia Björkmanin
talo

Rakennettu 1862,
2 vuotta vuoden 1860
suurpalon jälkeen.

Kanta-apteekki

Nykyinen "Ermon" talo.

Apteekkaripari Yrjö Roos "Kanta-apteekki"

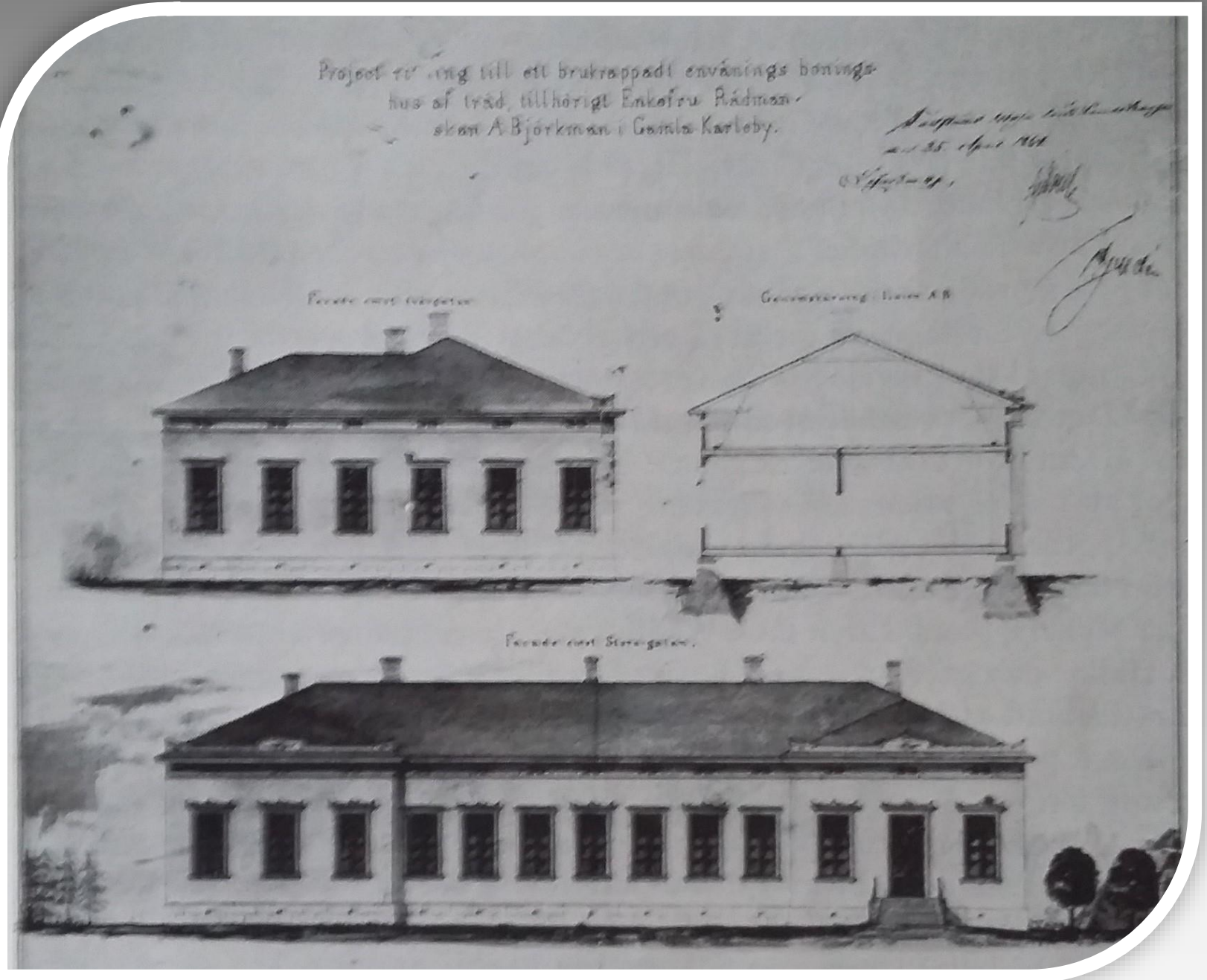

Pitkänsillankadun ja Isokadun kulma

Björkmanin talo 1862

Eglé Amalia Björkman

1970-luku

Pitkänsillankatu - Isokatu

Keskustan viimeinen rautakauppa
(Entinen Björkman)

1862

Pitkänsillankatu 22

Vasemmalla Eglé Amalia
Björkmanin talo jonka
kulmassa on apteekki.
(Ermo)

Taaempana Öllerin
liiketalo
(nyk. Prest)

Molemmat rakennettu
1862 vuoden 1860
suurpalon jälkeen.

1900

**Pitkäsillankatu 24 –
Itäinen Kirkkokatu**

Björkmanin talo
Rakennettu vuosisadan vaiheessa.

Pihamakasiini on rakennettu vuonna 1864

1862

PITKÄNSILLANKATU

G.A. Öllerin liiketalo
rakennettu 1862

Nykyinen toinen kerros
rakennettiin vuonna 1957.

Vuodesta 1869 taloa omisti
Kauppias Alexander Finnilä ja
vuodesta 1935 kauppias Prest.

Kuvan ajankohtana 1925
kiinteistössä toimi Granholm
& Koll. (Nyk. Prest)

1839

PITKÄNSILLANKATU

**Kauppakomppanian
myymälä**

Edvin Franzén aloitti
tukkumyynnin talossa
vuonna 1919 ja rakensi
nykyisen liiketalon 1950-
luvulla

"Pormestarintalo"

Kauppias ja raatimies
Jan Forsén rakensi talon
vuonna 1839

(1799-1874)

1839

Pitkänsillankatu Isokatu

Kauppakomppania

Kauppaneuvos Edvin
Franzénin tukkumyynti

(1897-1975)

V. Orell

Maalaamo
Kenkäkauppa

1933-1960

Pitkäsillankatu 37
(Anttilan P-talo)

**Kokkolan
Kauppakomppania**

Vanha tehdas
1933-1960

1695-96

Pedagogio

Pitkänsillankatu

Pedagogiotalo on
Suomen vanhin
säilytetty profaani, ei
kirkollinen
kaupunkirakennus.

Rakennus valmistui
kaupungin
porvareitten
taksvärkkinä
1695-1696.

1890

PITKÄNSILLANKATU

Metodistien Emanuelkirkko

Pitkäsillan- ja Kustaa
Aadolfinkatujen
kulmassa

Taloa rakennettiin
vuonna 1890 ja purettiin
1974.

Kuva: Leo Torppa

Pitkäsillankatu
päättyy
Kustaa
Aadolfinkadun
kulmaukseen
ja
Länsi Puistoon

1899

Puisto
paviljonki
vuonna 1932

Länsi puisto

Vanha rakennus
vuodelta 1865
korvattiin
2-kerroksisella
puistorakennuksella
vuonna 1899

Purettiin 1958

Nauti kaffistasi Puistoravintolassa !

1933

*Puisto paviljonki
Ravintola Mikado*

Lähdeviite

Yritteliästä Väkeä, Ole Granholm, Leo Torppa, Keijo Jokinen, Eero Huima, Toivo Sandkvist, Annikki Wiirilinna, Kristina Ahmas, Vi Neristassbor, Kirja "Autokuume, Företagare på Hakalax, Kokkolan kaupungin historia I-IV, Museokuvat, Postikortit, Kokkola.fi, y.m.

Kuvamatka sarjassa "Kadut Kertovat"